

Riktlinje om hantering av forskningsdata

Detta styrdokument har beslutats av rektor (diarienummer V-2020-0678) och gäller från och med den 1 januari 2021. Styrdokumentet reglerar hantering av forskningsdata enligt internationella principer för god forskningssed samt i enlighet med gällande lagstiftning för olika typer av data inom forskningsområdet. Ansvarig för översyn och frågor om styrdokumentet är KTH biblioteket.

1 Hantering av forskningsdata

KTH verkar för att resultaten av KTH:s forskning ska vara digitalt tillgängliga och användbara för forskare och samhälle. Forskningsdata som helt eller delvis finansierats med offentliga medel och ligger till grund för publicerade resultat ska därför vara öppet tillgängliga, i den mån det är möjligt med hänsyn till juridiska, etiska och eventuella kommersiella aspekter. KTH stödjer de internationellt vedertagna FAIR-principerna för att forskningsdata ska vara sökbara, tillgängliga, interoperabla och återanvändbara. Dessa principer är förenliga med devisen "As open as possible, as closed as necessary".

1.1 Upprätta en datahanteringsplan

Forskare ska under ett tidigt skede i forskningsprocessen ta fram en datahanteringsplan för att underlätta hantering av forskningsdata. I en sådan plan ska framgå vem som har ansvar för hantering av data samt att hanteringen sker med hänsyn till etiska aspekter och i enlighet med gällande lagstiftning. De tekniska lösningar och arbetssätt som väljs ska möta kraven enligt tillämpliga regelverk. Särskilt ska klargöras om det i något steg under forskningsprocessen hanteras datamängder som

- är offentlig handling enligt tryckfrihetsförordningen (1949:105) och hur denna information ska tillgängliggöras;
- är allmän handling som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och att behandling sker så att sekretessen inte röjs;
- är säkerhetsskyddad och att i sådana fall behandling sker i enlighet med säkerhetsskyddslagstiftningen;
- samlas in på sådant sätt att etikprövning behöver ske i enlighet med gällande lag om etikprövning av forskning som avser människor (2003:460);
- innehåller personuppgifter och att i sådana fall behandling sker i enlighet med dataskyddslagstiftningen och att behandlingen registreras i KTH:s förteckning över personuppgiftsbehandling;
- har ett framtida forskningsvärde och bör bevaras långsiktigt i enlighet med Riksarkivets föreskrifter (RA-FS 1999:1).

Regelverket för hantering av forskningsdata med avseende på gallring och bevarande beskrivs i KTHs informationshanteringsplan. Datahanteringsplanen ska utformas med stöd av denna.

Datahanteringsplanen kan revideras kontinuerligt under hela forskningsprocessen.

1.2 Forskningsdatahantering vid samverkan

När forskning sker i samverkan med andra aktörer ska hantering av data tydliggöras i, eller i anslutning till, det avtal om forskningssamverkan som bör ingås mellan parterna. Där ska framgå vem som är ansvarig, om skäl för sekretess föreligger samt, i de fall immaterialrättsliga värden uppstår, vem som har nyttjanderätt och äganderätt. Om personuppgiftsbehandling förekommer ska ansvaret för detta vara tydligt klargjort.

KTH verkar för att exklusiv äganderätt till att publicera och återanvända forskningsdata inte överförs till andra aktörer, och att KTH behåller nyttjanderätt till att använda forskningsdata i framtida forskning och utbildning.

1.3 Publicering av forskningsdata

Som grundprincip bör forskningsdata som ligger till grund för publicerade forskningsresultat tillgängliggöras publikt och vara sökbar på ett sådant sätt att data kan återanvändas. Vid publicering av forskningsdata eller publicering av metadata om forskningsdata ska KTH Royal Institute of Technology anges som affiliering på samma sätt som vid annan publicering (se även Riktlinje om vetenskaplig publicering). Lämpligt är också att datamängden tilldelas en persistent identifierare samt att möjlighet till versionering finns där data tillgängliggörs vid publicering.

I metadata ska det tydligt framgå vilka villkor som gäller för åtkomst och återanvändning av datamängden. Föreligger juridiska, etiska eller kommersiella hinder för fullständigt digitalt tillgängliggörande rekommenderas publicering av metadata som beskriver datamängden inklusive villkor för åtkomst. Bedöms även publicering av metadata vara olämpligt med hänsyn till skyddet av kritisk infrastruktur eller med hänsyn till Sveriges säkerhet eller informationssäkerhet i övrigt så ska publicering undvikas.

2 Ansvar för forskningsdatahantering

KTH har det övergripande ansvaret för

- att nödvändig digital infrastruktur och lämpliga tjänster för god forskningsdatahantering finns till hands;
- att KTH:s forskare kan få rådgivning och vägledning i frågor om hantering, dokumentation, lagring, bevarande och tillgängliggörande av forskningsdata.

En forskningsdataansvarig bör utses i aktuell datahanteringsplan. Den som är forskningsdataansvarig bör vara tillräckligt kunnig inom forskningsområdet för att kunna säkerställa att dokumentation av forskningsdata som hanteras i forskningsprocessen sker i enlighet med god forskningssed. Om ingen forskningsdataansvarig har utsetts i datahanteringsplan är projektansvarig forskare också forskningsdataansvarig. Om den forskningsdataansvariga avslutar sin anställning på KTH är skolchef eller den som skolchef delegerat det till ansvarig till dess att ny forskningsdataansvarig utses.

Den person som är utsedd till forskningsdataansvarig har ansvar för

- att hantera forskningsdata i enlighet med god forskningssed, gällande lagstiftning, åtaganden gentemot forskningsfinansiärer samt KTH:s styrdokument;
- att upprätta nödvändig och tillräcklig dokumentation av forskningsdata;

- att forskningsdata tillgängliggörs vid publicering med tillräcklig dokumentation för att vara sökbar och återanvändbar.